

потенціалу; 3) особливу атмосферу діловитості і зацікавленості в успішності один одного серед студентства; 4) гордість за свою причетність до когорти активістів навчального закладу.

Список літератури:

1. Банкурова Л. Н. Развитие студенческого самоуправления в условиях процесса демократизации высшей школы (середина 80-х начало 90-х годов) Текст.: автореф. канд. истор. наук. М. – 1991. – С. 27
2. Белякова И. В. Социально-психологические особенности проявления лидерства в студенческих группах Текст: дис. канд. психолог, наук: 19.00.05. М. – 2002. – С. 197
3. Воробьев А. А., Сигневич С. А., Чуркин А. Д. Законы лидерства // Управление персоналом. – 2007. – № 12. – С. 17–22
4. Иванова А. Б. Теоретические аспекты активизации лидерского потенциала личности студентов вуза в процессе их внеучебной деятельности // Мир науки, культуры, образования. Горно-Алтайск. – 2010.
5. Уильям С. Байхэм, Одри Б. Смит, Мэтью Дж. Пизи. М. Воспитай своего лидера. Как находить, развивать и удерживать талантливых руководителей Текст.: пер. с англ. / Уильям С. Байхэм, Одри Б. Смит, Мэтью Дж. Пизи. М.: Вильяме. – 2002. – С. 416

УДК 159.9

*Другов О. В., Підбуцька Н. В.
м. Харків, Україна*

Національний технічний університет
“Харківський політехнічний інститут”

ПРОФЕСІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ ТА САМОАКТУАЛІЗАЦІЯ ОСОБИСТОСТІ

Успішність професіонала крім спеціальних знань, умінь, навичок, пов'язана з його особистісними особливостями, прагненням до саморозвитку, самоактуалізації.

Багато дослідників відзначають, що відповідність фахівця займаному робочому місцю - гарантія високої ефективності, продуктивності його праці і, одночасно, це запорука його власного благополуччя, запорука почуття повноти життя, які зазвичай супроводжують людину з щасливою долею.

Висловлюючи професійне перевагу, людина виражає в професійній термінології свою ідею того типу людини, якою вона є, входячи в професію, вона шукає втілення концепції себе, стверджуючись в професії, вона досягає самоактуалізації (Холланд).

Розвиток особистості в процесі професійного становлення відбувається коли у якості передбеної мети саморозвитку виступає професійний еталон, “модель спеціаліста”. Напрямок самореалізації задається наявним у свідомості цілісним уявленням про характеристики поступово втілюваного “зразка”.

З цього випливає, що ідеальний образ в контексті професійного становлення особистості може бути більш конкретно представлений у вигляді еталона особистості професіонала [1].

Холланд стверджував, що адекватний професійний вибір у великій мірі є наслідком адекватності самознання. Змістовний аналіз образу - Я і професійного еталона та їх корекція відповідно з реальними можливостями особистості, що розвивається, дозволяють оптимізувати процеси професійного становлення та особистісного зростання, зробити їх узгодженими і, отже, істинно прогресивними, тобто розширюючими ареал можливостей особистості і підсилюючі тенденції її самоактуалізації, плідності. Одночасно з цим зростає і настільки значуща для суспільного благополуччя професійна віддача такої особистості, її продуктивність.

Вибір професії і подальший процес професіоналізації постають як розгорнутий в особистому часу індивіда протяжний етап формування особистості. Це складноорганізований етап, що містить у собі багато стадій, відповідних виникненню різного типу протиріч, їх усвідомлення суб'єктом і вирішенню, що приводять до якісного перетворення особистості, до її постійного зростання. Але можливі в цьому процесі глухі кути та “пастки”, коли виникають суперечності не усвідомлюються, конструктивно не вирішуються, і зміни, що відбуваються з особистістю, швидше можуть бути категоризовані як деформаційні, деструктивні.

Деформація особистості, почуття сметіння і незадоволеності, відчуття відчуженості проживання “чужого життя”, нездатність самореалізуватися, підпорядкувати своєму Я зовнішні простори, трансцендентувати себе у них і відчуті їх як своє продовження - всі ці проблеми “неправильного” особистісного зростання часто виникають у зв'язку з невірно обраним еталоном професіонала, його об'єктивністю, який особистість “призначає” собі в якості мети саморозвитку.

Орієнтація на певний еталон саморозвитку як прояв прийнятого особистістю рішення про направлення її життєвого шляху, її ідентифікація з певним еталонним чином - передумова і умова почуття ідентичності. Абульханова К. А., ґрунтуючись на власних дослідженнях і дослідженнях інших фахівців у цій галузі, пропонує виділяти різні типи професійної ідентифікації (самовираження, об'єктивації особистістю себе в професії) [2]:

– 1-й тип - ідентифікація відбувається через вибір професії близької за характеристиками особистості (наприклад, особистість схильна до ризику вибирає небезпечну професію). У цьому випадку життєва

перспектива пов'язана з простим відтворенням ситуацій, що відповідаючи прагненню даної особистості, з повторенням цих ситуацій, а це означає, що і зі стереотипним реагуванням особи і в відсутності потенціалу розвитку;

– 2-й тип - професія передбачає просування особистості по шаблях майстерності. Але це швидше вдосконалення даної галузі професійної діяльності, ніж розвиток здібностей самої особистості, тобто можна говорити про професійний ріст, але не про розвиток особистості;

– 3-й тип - рух у професії здійснюється через розгортання, розвиток і вдосконалення якостей і здібностей особистості. Якщо в момент вибору професії здібності перебували в потенційному стані, то професія актуалізує їх і тим самим відкриває перспективу розвитку особистості;

– 4-й тип - збіг з професією обумовлено не тільки наявними здібностями, але й творчою активністю особистості в цілому. Цей тип здатний не тільки до руху і розвитку в професії, а й до перетворення умов праці в адекватному своїм здібностям напрямку.

Узагальнюючи вищесказане можна відзначити, що можливість людини розвинути і реалізувати свій потенціал, можливість до самоздійснення, самоактуалізуватися в професійній сфері є вирішальним фактором оптимальної професіоналізації.

Список літератури:

1. Хьел Л., Зинглер Д. Основные положения, исследования и применения теории личности. – Харьков. – 1997. – С. 144
2. Альбуханова К. А. Жизненные перспективы личности. – М. –1997. – С. 145

*Кандиба Ю. С., Підбуцька Н. В.
м. Харків, Україна*

Національний технічний університет
“Харківський політехнічний інститут”

ВПЛИВ СТРЕСУ НА РОЗВИТОК ЛІДЕРСЬКИХ ЯКОСТЕЙ

В сучасному світі, який постійно змінюється, кожен член суспільства стикається з великою безліччю проблем та труднощів, які впливають на його емоційний стан, на формування його світогляду та становлення, як особистості. Дане питання постає особливо гостро, бо стрес – загальний чинник ризику, який несе в собі велику кількість негативних факторів для людини, особливо якщо це особистість, що знаходиться в процесі формування.